

لایحهٔ تجمعات
با درخواست
رئیس جمهور تقدیم
دولت شد و در
دولت به تصویب
رسید؛ البته وزارت
کشور اظهار می‌دارد
که چون آن‌ها
دستورالعملی را تهیه
کرده‌اند شاید نیازی
به لایحه نباشد؛
در حالی که استدلال
ما این بود طرحی
در مجلس مطرح
است و مجلس در
صدر قانون گذاری
است. دستورالعمل
که نمی‌تواند با
قانون برابری کند؛
لذا بهترین کار این
است که ما با تقدیم
لایحه به مجلس
شورای اسلامی
کمک کنیم تا
قانون جامع و دقیقی
در این زمینه به
تصویب برسد.

و مداراست. مکاتب دیگر تا این اندازه مدارا و تحمل را ندارند. در این ۴۴ سال، اسلام با همهٔ ادیان و مذاهب مختلف در کشور مدارا کرده، همزیستی مسالمت‌آمیز و حتی رفاقت داشته است. مسیحیان این کشور در جبهه‌ها جنگیدند و شهید شدند. رهبر این کشور برای ملاقات با خانوادهٔ شهدای مسیحی به خانه آن‌ها می‌روند. زرتشتیان، مسیحیان و کلیمیان در مجلس نماینده دارند. اگر تحمل و مدارا نبود، تابه‌حال جنگ مذاهب به راه افتاده بود و میان شیعه و سنی در کشور جنگ شده بود. اما با همهٔ فشارهای روانی، اقتصادی و فرهنگی دشمنان و علی‌رغم دسیسه‌های خارجی در این کشور همهٔ ادیان و مذاهب با محبت در کنار هم زندگی می‌کنند و این از سعهٔ صدر رهبران نظام اسلامی و عقلانیت حاکم بر رهبران ادیان و مذاهب است که به‌رغم توطئهٔ دشمنان و ایجاد گروهی خونریز به نام داعش که برای ایجاد خشونت بین مذاهب تشکیل شد و با وجود فعالیت گروه‌های مزدوری مانند گروهک ریگی، کومله، دموکرات و مانند آن‌ها، در این ۴۴ سال نمونهٔ موفق‌تری از زندگی مسالمت‌آمیز و همراه با محبت بین مذاهب و ادیان نمایان گردید.

آیا درج فصل حقوق ملت و از جمله اصل حق اجتماع و اعتراض در قانون اساسی در سایهٔ همین اسلامیت و جمهوریت نظام بوده است؟

دیدگاه قانون اساسی دربارهٔ تجمعات روشن است. نظر امام (ره) هم از ابتدا روشن بوده است. شاید در هیچ نظام سیاسی، از زمان شکل‌گیری نظام‌های جدید، نتوانیم رهبرانی معرفی کنیم که همانند امام (ره) و رهبر معظم انقلاب، این قدر در صیانت از جمهوریت پافشاری داشته باشند. در کشورها معمولاً هر جریانی که حکومت را از آن خود کند، قانون اساسی را خودش می‌نویسد و ابلاغ می‌کند، اما امام (ره) گفتند ابتدا با رأی‌گیری، نخبگان را جمع کنیم تا قانون اساسی را بنویسند. رأی گرفتند و مجلس خبرگان قانون اساسی تشکیل شد. پس از تدوین قانون اساسی با تأکید امام (ره) قانون اساسی هم به همه پرسیده شده شد تا مردم رأی و نظر خود را اعلام کنند. قبل از تصویب قانون اساسی، این مردم بودند که در مورد اصل نظام (جمهوری اسلامی) تصمیم گرفتند. از ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ تا ۱۲ فروردین ۱۳۵۸، تقریباً پنجاه روز بعد از پیروزی انقلاب، امام فرمودند مردم بگویند چه حکومتی می‌خواهند؛ یعنی نمادهای جمهوریت در ایران، با موارد مشابه در دنیا قابل قیاس نیست.

دشمنان از جمهوریت نظام کینه دارند. برای اینکه این جمهوریت را بزنند، می‌گویند باید اسلامیت را بزنیم؛ چون پرچمی به نام اسلام در گوشه‌ای از دنیا بلند شده و همهٔ آن‌ها که ادعای جمهوریت داشتند را از رو برده است. استانداردهای جهانی مشارکت مردم در انتخابات سی تا چهل درصد است، اما